

Sarphati[®]
LOGISTIEK

ONTVANGEN EN OPSLAAN

Logistiek medewerker (2) en Logistiek teamleider (3)

leerwerkboek | vakkennis | 2e druk

Boom

COLOFON

Boom Beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteur: Erik Jonker
Inhoudelijke redactie: Peter Moll

Sarphati | Logistiek is in samenwerking met VMN Media tot stand gekomen.

Titel: Ontvangen en opslaan

ISBN: 978 90 372 6942 0

Omslagfoto: Jurjen Poeles
Bronvermelding: AIOL, Ancra Systems, Assa Abloy, Cargomatic, Intraboss, Istock, Jungheinrich, UVO Technologies, akuditaputri / Shutterstock.com, Sunflower Light Pro / Shutterstock.com

2e druk / 1e oplage

© 2025 Boom Beroepsonderwijs | Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom Beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl.

INHOUD

Inloggen Logistiek.nl	5
Inleiding	6
1 Inleiding in de logistiek	9
1.1 Wat is logistiek?	10
1.2 Soorten bedrijven	13
1.3 De bedrijfskolom	16
1.4 Tussenpersonen	23
1.5 Functies in de logistiek	28
1.6 De groothandel	29
1.7 Samenvatting	32
1.8 Begrippen	35
2 Het magazijn	39
2.1 Soorten magazijnen	40
2.2 Hulpmiddelen in het magazijn	46
2.3 Stellingen	56
2.4 Samenvatting	64
2.5 Begrippen	66
3 Veilig werken in het magazijn	69
3.1 Arbeidsomstandighedenwet	70
3.2 Persoonlijke beschermingsmiddelen	80
3.3 Invloed van fysische factoren op werknemers	84
3.4 Veiligheidsvoorzieningen	86
3.5 Controle en hulp	90
3.6 Samenvatting	93
3.7 Begrippen	95
4 Ontvangst van de goederen	97
4.1 De voorbereiding	98
4.2 Stap 1: voorbereiden goederenontvangst	101
4.3 Aanmelden van de chauffeur	111
4.4 Samenvatting	113
4.5 Begrippen	115
5 Lossen van de goederen	117
5.1 Stap 2: Lossen van de goederen	118
5.2 Automatische hulpmiddelen	125
5.3 De vrachtwagen vastzetten	127
5.4 Aanwijzingen op etiketten	129
5.5 Samenvatting	134
5.6 Begrippen	135

6	Controle van de goederen	137
6.1	Stap 3: Controle van de inkomende goederen	138
6.2	Administratieve handelingen bij controle van inkomende goederen	148
6.3	Stap 4: Invoeren van nieuwe goederen	153
6.4	Samenvatting	156
6.5	Begrippen	158
7	Voorbereiden opslag en goederenopslag	159
7.1	Stap 5: Voorbereiden opslag	160
7.2	Locatiesystemen	163
7.3	Opslagmateriaal	172
7.4	Speciale opslagruimtes	182
7.5	Stap 6: Opslaan	183
7.6	Samenvatting	186
7.7	Begrippen	188
Index		191

INLOGGEN LOGISTIEK.NL

Via dit leermiddel heb je onbeperkt toegang tot de nieuwsartikelen van Logistiek.nl, het platform voor logistiek professionals. In de opdrachten van dit leermiddel staan verwijzingen naar de website. Op deze manier ben je steeds met actuele onderwerpen aan de slag. Maar je kunt via Logistiek.nl ook terecht voor vacatures, nieuwsbrieven en het digitale magazine. Een abonnement kost ca. tweehonderd euro per jaar maar is voor gebruikers van Sarphati | Logistiek gratis.

Ga naar je digitale leeromgeving van Sarphati | Logistiek en volg de stappen om je kosteloos te registreren. Alvast veel leerplezier!

INLEIDING

Digitale leeromgeving

Soms wordt er verwezen naar bijvoorbeeld filmpjes, formulieren of een website. Deze staan allemaal in de digitale leeromgeving. Je herkent de verwijzing aan het icoontje in de vorm van een wereldbol. In de digitale leeromgeving vind je ook alle opdrachten:

- Opdrachten bij de theorie: gewone opdrachten (horen bij één paragraaf) en plusopdrachten (toepassingopdrachten bij meerdere paragrafen).
- Actieopdrachten
- Test je kennis-vragen.

Bovendien vind je in de digitale leeromgeving de beroepstaken van Opdrachtgestuurd Onderwijs (OgO). Daarmee kun je je optimaal voorbereiden op de beroepspraktijk. Alles is te vinden via [Boomdigitaal.nl](https://boomdigitaal.nl).

Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken moet je je licentie activeren.

- Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
- Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
- Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
- Volg de stappen.

Daarna kun je aan de slag!

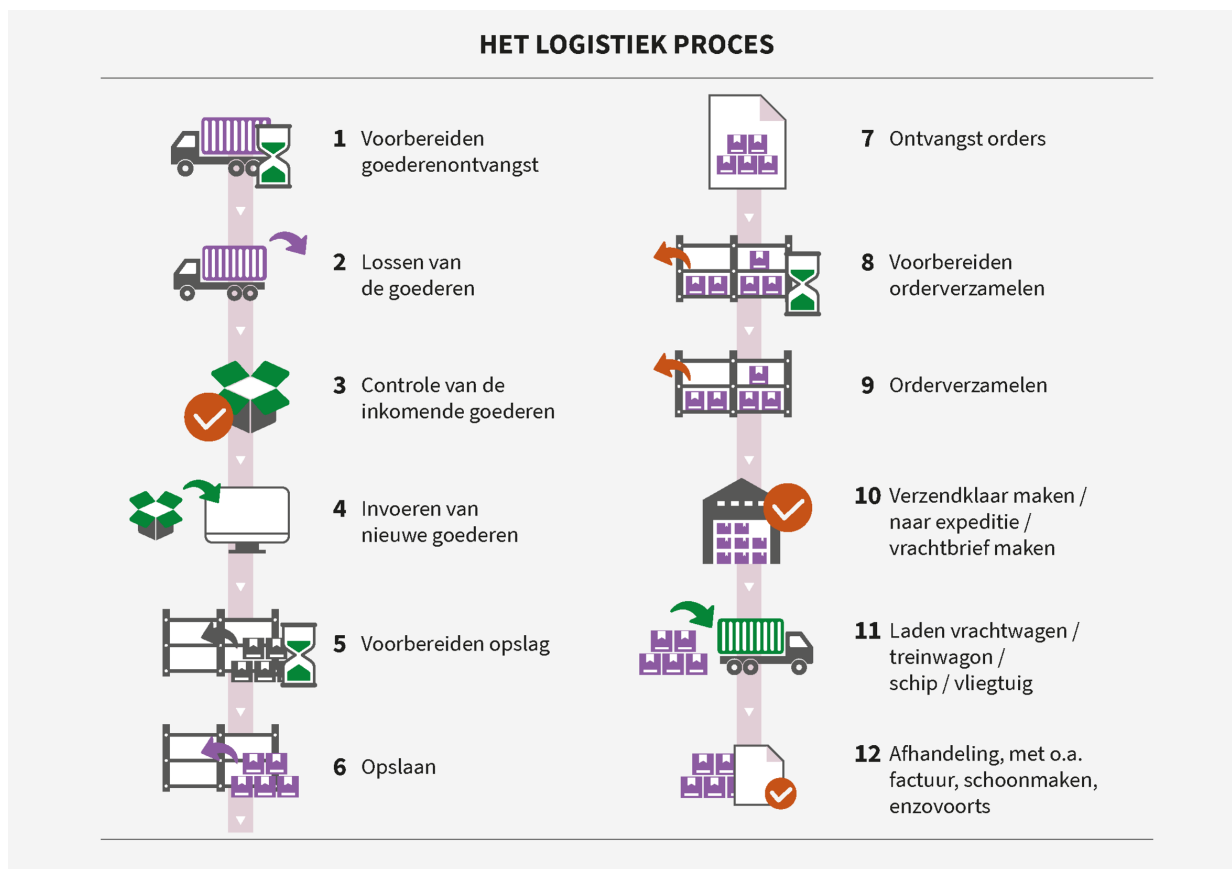
Het begrip logistiek kom je overal tegen. Je ziet het bijvoorbeeld op vrachtwagens staan. Je hoort het op het journaal als het gaat over het bezorgen van vaccins: de zorglogistiek staat onder druk. Je hoort het op de radio als een vrachtschip het Suezkanaal blokkeert.

In dit boek draait het om het ontvangen en opslaan van de goederen. Vóór goederen binnenkomen in een magazijn, hebben ze al een lange weg afgelegd. Eerst moeten de producten gemaakt worden, daarvoor zijn grondstoffen nodig. Of er zijn kant-en-klare producten besteld, die bij jou aan de deur worden afgeleverd. Je bestelt, de webshop regelt de logistiek en je hoopt dat jouw bestelling zo snel mogelijk thuis afgeleverd wordt. Bij bedrijven werkt het eigenlijk net zo. Als de goederen aankomen in het magazijn worden deze gelost. Na het lossen vindt het controleren plaats. Na het controleren en inboeken krijgen de goederen een plek in het magazijn. Soms moeten daarvoor nog handelingen worden uitgevoerd.

Bij het proces om de goederen bij jou of in het magazijn van een bedrijf te krijgen zijn ook nog andere bedrijven betrokken. Al deze bedrijven werken samen om ervoor te zorgen dat het logistiek proces zonder problemen verloopt. En dat is niet altijd makkelijk!

In hoofdstuk 1 lees je meer over de weg die goederen afleggen voor ze bij het magazijn aankomen. In dat hoofdstuk leer je ook meer over verschillende functies in de logistiek. Hoofdstuk 2 gaat over de verschillende soorten magazijnen waar je in kunt gaan werken en over hulpmiddelen. Hoofdstuk 3 gaat over veilig werken in het magazijn. In hoofdstuk 4 lees je hoe je de goederenontvangst voorbereidt. Hoofdstuk 5 gaat over het lossen van goederen. In hoofdstuk 6 leer je meer over de controle van de ontvangen goederen. In het laatste hoofdstuk (7) lees je meer over het voorbereiden van de opslag en over de goederenopslag.

Het logistiek proces bestaat uit twaalf stappen. Stappen 1-6 worden in Ontvangen en opslaan behandeld, stappen 7-12 volgen in het boek Verzamelen en verzenden.

Hoofdstuk 1

Inleiding in de logistiek

In dit hoofdstuk maak je kennis met verschillende soorten bedrijven, leer je hoe deze bedrijven samenwerken en lees je over de verschillende functies van en in magazijnen. Je leert de eerste logistieke vaktermen, maar vooral leer je iets over de samenhang die zo belangrijk is.

Leerdoelen

- Je kent de verschillende schakels in de bedrijfskolom.
- Je herkent de verschillende soorten bedrijven.
- Je kent de verschillende tussenpersonen en weet wat ze doen in de logistiek.
- Je kent de verschillende soorten groothandelsbedrijven.

Opdracht 1 Kennismaking

Wat ga je doen als je gaat werken in de logistiek?

Bekijk het filmpje.

Beantwoord na het kijken van het filmpje de volgende vragen.

- Welke uitdagingen zie jij in de logistiek?
- Waarom is logistiek zo belangrijk?
- Welke eisen worden gesteld aan een logistiek medewerker?
- Welke eis vind jij het belangrijkste?

Bespreek je antwoorden met je vakdocent of in een groep.

1.1 Wat is logistiek?

Je mobiele telefoon kun je niet meer missen. Je hebt deze besteld bij een telecomwinkel of webshop, of misschien opgehaald in een telefoonwinkel. Voor jij je mobieltje uit de doos haalt, heeft dit al een wereldreis gemaakt.

Dankzij de logistieke activiteiten van verschillende bedrijven kun jij nu je nieuwe telefoon gebruiken.

Het begrip logistiek

Bij de logistieke keten horen alle activiteiten die ervoor zorgen dat producten via allerlei bedrijven en ondernemingen bij klanten terechtkomen. De besturing van deze activiteiten is de logistiek. Nog korter: logistiek is de goederenstroombesturing.

Geschiedenis van de logistiek

Het begrip logistiek is al heel oud. In de tijd van de Romeinen, ruim 2000 jaar geleden, werd dit begrip al door de bevelvoerders in het leger gebruikt. Ook Napoleon wist ruim 200 jaar geleden dat hij alleen de oorlog kon winnen door goede logistieke ondersteuning aan zijn troepen te geven. Gelukkig is logistiek niet alleen meer in de oorlog belangrijk. Logistiek is op allerlei gebieden wereldwijd van levensbelang om producten te maken en vervoeren.

Logistiek als concurrentiewapen

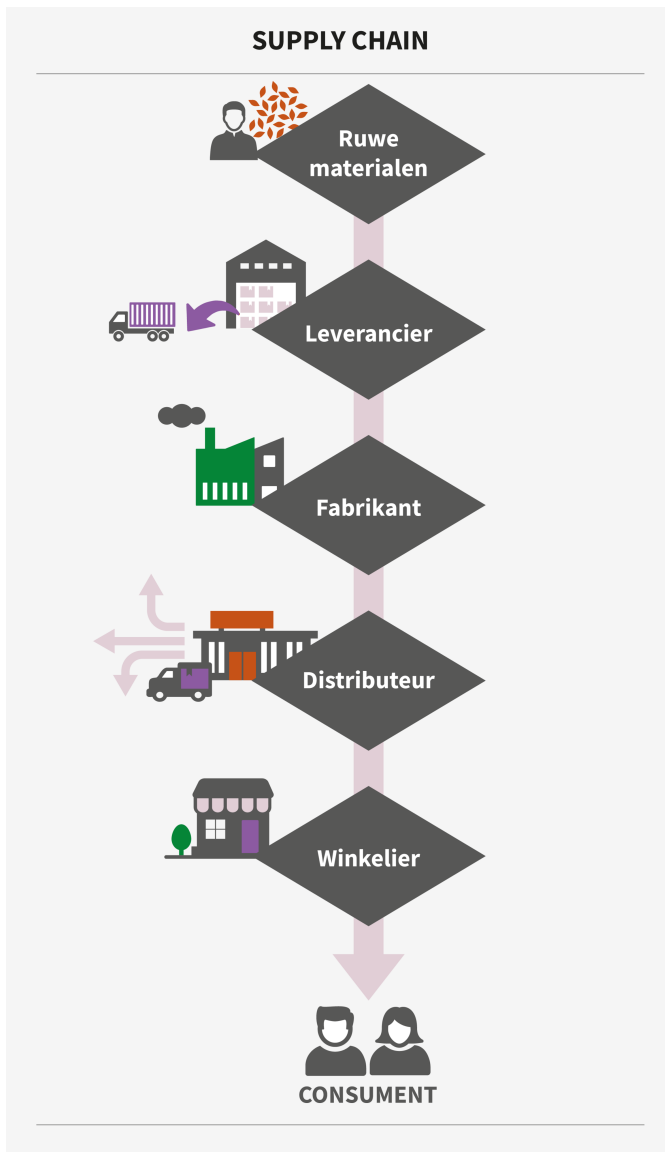
Logistiek zorgt voor veel werkgelegenheid: ieder bedrijf heeft wel te maken met logistieke vraagstukken. Kennis over de logistiek kun je bij veel beroepen gebruiken. Goede logistieke prestaties zijn ook een belangrijk concurrentiewapen geworden. Goederen gaan vaak maar kort mee, ze hebben een korte productlevenscyclus. Mensen en bedrijven verwachten ook dat een nieuw product er snel is. Daarom moeten organisaties medewerkers in dienst nemen die kennis hebben van logistieke processen.

Je krijgt ook op andere manieren te maken met ontwikkelingen in de logistiek. Denk maar aan de aanleg van de Betuwelijn en de hogesnelheidstrein. Maar ook met verkeersinfarcten op de Nederlandse wegen en de toename van het aantal vliegtuigen op Schiphol.

Ook tijdens de corona-pandemie was te merken dat logistiek onmisbaar is. Denk maar aan het hamsteren van wc-papier, de toename van het kopen bij de webshops enzovoort. Het goed beheersen van de logistiek processen is dan extra belangrijk. De logistieke wereld is altijd in beweging.

Logistieke goederenstroom

De logistieke **goederenstroom** is het traject vanaf de **oerproducent** van het product tot aan de consument die het product koopt. Dit traject is te verdelen in material management en fysiek distributiemanagement.

De logistieke goederenstroom.

Material management

Material management bestaat uit alle activiteiten die ervoor zorgen dat de grondstoffen- en halffabricatenstromen zo efficiënt mogelijk door het productieproces heengaan. Hier horen ook bij alle werkzaamheden die worden verricht om voor een zo efficiënt mogelijk gebruik van het productieapparaat te zorgen.

Onder material management valt:

- inkoop van halffabricaten en grondstoffen
Denk bijvoorbeeld aan leverancierskeuze en maak- of koopbeslissing. Of in het Engels: make or buy decision.
- voorraadbeheer van grondstoffen, hulpmaterialen en halffabricaten
- productieplanning
- **materials handling**
opslag van goederen en het intern transport van grond- en hulpstoffen en halffabricaten.

Fysiek distributiemanagement

Fysiek distributiemanagement of physical distribution management gaat over de besturing en beheersing van de goederenstroom van het gereed product. Dus vanaf het einde van het productieproces tot en met de uiteindelijke afnemer: de consument. Bij fysieke distributie horen alle handelingen die een eindproducent uitvoert met een gereed product. Plus alle inspanningen die handels- en transportondernemingen en distributiebedrijven uitvoeren om datzelfde product op de juiste tijd en op de juiste plaats en in de juiste aantallen voor de afnemers ter beschikking te hebben op de eindbestemming.

Onder fysiek distributiemanagement vallen:

- het voorraadbeheer van eindproducten
- alle activiteiten rond en binnen groothandelmagazijnen
denk aan de organisatie van het orderverzamen, materials handling, lay-out en inrichting en intern transport
- het extern transport
keuze van de transportmodaliteit, eigen vervoer of uitbesteden en routeplanning.

Opdracht 2 Material management of fysieke distributie?

Zet een kruisje (X) onder het juiste kopje.

	Material management	Fysieke distributie
Productieplanning		
Voorraadbeheer van gereed product		
Keuze van vervoermiddel		
Inkoop van grondstoffen		

Opdracht 3 Branches

Schrijf een aantal branches op waar je logistiek tegenkomt.

Opdracht 4 Een vak met toekomst

Leg uit waarom logistiek een vak met toekomst wordt genoemd.

Opdracht 5 Zonder logistiek staat alles stil

Bekijk het filmpje.

Een bekende zin is: Zonder Logistiek staat alles stil. Wat wordt er met deze zin bedoeld?

1.2 Soorten bedrijven

Je kunt de verschillende soorten bedrijven verdelen in:

- productiebedrijven
- handelsbedrijven
- dienstverlenende bedrijven
- non-profitorganisaties.

Productiebedrijven

De stoelen waarop we zitten, de kleding die we aan hebben, de fiets en laptop die we gebruiken, de chips in de laptops, de tv's waar we dagelijks naar kijken, de cola die we dagelijks drinken, de hamburger bij de fastfoodketens. Al deze producten worden gemaakt of geproduceerd in productiebedrijven. Een **productiebedrijf** maakt deze producten door iets samen te voegen. Soms zijn dit grondstoffen. Soms zijn het halffabricaten. Van grondstoffen maakt een bedrijf eindproducten en halffabrikaten. Een halffabrikaat is een grondstof die al wel bewerkt is, maar nog meer bewerking nodig heeft om een eindproduct te worden.

Een fabriek kan uit de grondstof bauxiet aluminium maken. Van het halffabrikaat aluminium maakt de fabriek grote platen. Een volgend bedrijf maakt daarvan weer de buitenkant van een vliegtuig.

Voor het samenvoegen van grondstoffen en/of halffabrikaten tot een eindproduct gebruikt het bedrijf arbeid en machines.

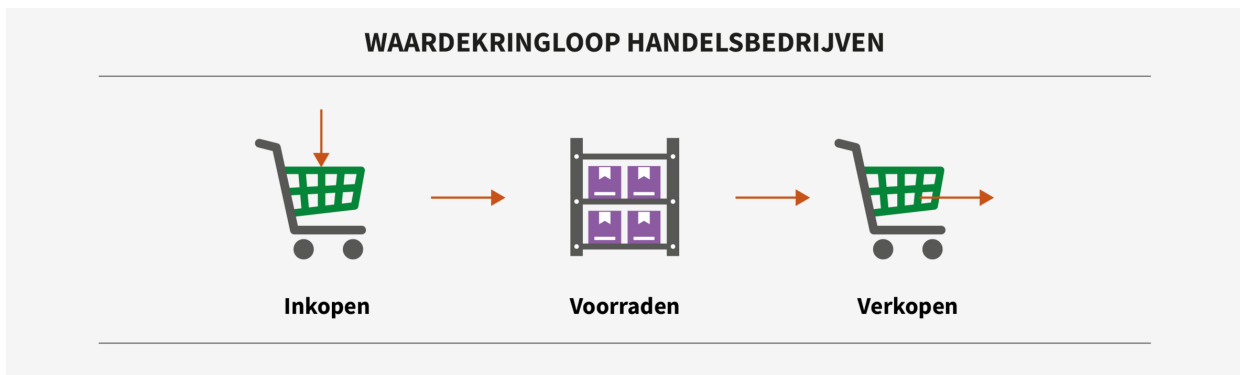
Een autofabriek is een voorbeeld voor een productiebedrijf.

Bekijk het filmpje.

Handelsbedrijven

Handelsbedrijven kopen producten in en verkopen deze weer. Een handelsbedrijf verandert niets aan het product. Vaak kopen ze de producten in grote partijen op en verkopen deze in kleinere aantallen weer aan een volgend bedrijf of aan de consument. Groothandelaren verkopen alleen door aan bedrijven. Detailhandelaren, zoals webshops en winkels, verkopen aan consumenten.

Dienstverlenende bedrijven

In de logistiek kom je veel dienstverlenende bedrijven tegen. Dit zijn bijvoorbeeld tussenpersonen, vervoerders, verzekeraars, banken en andere bedrijven. Dienstverleners hebben een ondersteunende taak. Ze leveren vaak diensten aan productiebedrijven en handelsbedrijven.

Veelvoorkomende ondernemingen in de logistiek zijn de expediteurs, transportondernemingen en logistieke dienstverleners, zoals **warehousers**.

Een warehouser biedt andere bedrijven opslagruimte.

Non-profitorganisaties

Productiebedrijven, handelsondernemingen en dienstverleners hebben allemaal een winststreven. Daarom noem je deze met een Engelse term **profitorganisatie**. Profitorganisaties hebben als belangrijk doel winst maken.

Er zijn ook organisaties die voor de handel en industrie belangrijk zijn, maar geen winststreven hebben. Dit zijn de non-profitorganisaties. Denk bijvoorbeeld aan de douane of de Belastingdienst. Deze organisaties brengen kosten in rekening, maar alleen om hun eigen kosten te kunnen dekken.

EPAL is een voorbeeld van een non-profitorganisatie.

Opdracht 6 Productiebedrijf en handelsonderneming

Beschrijf één verschil tussen een productiebedrijf en een handelsonderneming.

Opdracht 7 Profit of non-profit?

Zet bij elke onderneming of dit een profit- of non-profitorganisatie is. Zet een kruisje (X) onder het juiste kopje.

Onderneming	Profit	Non-profit
Douanekantoor		
Albert Heijn		
Gemeentekantoor		
Transportbedrijf Vos		
Algemeen Ziekenhuis		
Artsen zonder grenzen		